
6. RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

Respublikos Prezidento, kaip valstybės vadovo, konstitucinis statusas ir įgaliojimai

Konstitucinio Teismo 2010 m. gegužės 13 d. nutarimas

Lietuvos valstybės konstitucinei santvarkai yra būdingas dualistinės (sudvejintos) vykdomosios valdžios modelis: vykdomąją valdžią Lietuvoje vykdo Respublikos Prezidentas – valstybės vadovas bei Vyriausybė (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas).

Respublikos Prezidentas – vykdomosios valdžios dalis (Konstitucinio Teismo 1998 m. sausio 10 d., 2003 m. gruodžio 30 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai).

Valstybės vadovo statusą Konstitucijoje nustatytam laikui įgyja tik vienas asmuo, t. y. Respublikos Prezidentas, kurį išrenka Lietuvos Respublikos piliečiai. Respublikos Prezidento, kaip valstybės vadovo, teisinis statusas yra individualus, jis skiriasi nuo visų kitų piliečių teisinio statuso (Konstitucinio Teismo 2000 m. gegužės 8 d., 2002 m. birželio 19 d., 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimai, 2004 m. kovo 31 d. išvada, 2004 m. gegužės 25 d. nutarimas); Respublikos Prezidento, kaip valstybės vadovo, teisinis statusas skiriasi ir nuo visų kitų valstybės pareigūnų teisinio statuso (Konstitucinio Teismo 2002 m. birželio 19 d., 2003 m. gegužės 30 d., 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimai, 2004 m. kovo 31 d. išvada, 2004 m. gegužės 25 d. nutarimas).

Respublikos Prezidento, kaip valstybės vadovo, individualų, išskirtinį teisinį statusą atskleidžia įvairios Konstitucijos nuostatos (Konstitucinio Teismo 2002 m. birželio 19 d., 2003 m. gegužės 30 d., 2003 m. gruodžio 30 d., 2004 m. gegužės 25 d. nutarimai). Paminėtina, kad dalis Respublikos Prezidento – valstybės vadovo konstitucinių įgaliojimų yra susiję su galimybe formuoti kitas valstybės valdžią įgyvendinančias institucijas ir (arba) daryti poveikį jų veiklai, priimamiems sprendimams, teisėkūros procesui (Konstitucinio Teismo 2004 m. gegužės 25 d. nutarimas). Antai, turėdamas konstitucinius įgaliojimus pasirašyti ir oficialiai paskelbti įstatymus, Respublikos Prezidentas dalyvauja įstatymų leidybos procese (Konstitucinio Teismo 1994 m. sausio 19 d., 2002 m. birželio 19 d., 2008 m. vasario 22 d. nutarimai); Respublikos Prezidentas kartu su Seimu formuoja Vyriausybę; šiame procese Respublikos Prezidento veiklos svarbiausias uždavinys – laiduoti valdžios institucijų sąveiką, veikti taip, kad būtų sudaryta veiksminga, t. y. turinti Seimo pasitikėjimą, Vyriausybė (Konstitucinio Teismo 1998 m. sausio 10 d. nutarimas); Konstitucijoje įtvirtinti Respublikos Prezidento įgaliojimai formuojant teisminę valdžią – reikšmingas valstybės vadovo konstitucinio statuso elementas; įgaliojimų šioje srityje pakeitimas ar apribojimas, taip pat toks įgyvendinimo tvarkos nustatymas, kad Respublikos Prezidento veiksmai būtų saistomi Konstitucijoje nenumatytų institucijų ar pareigūnų sprendimų, reikštų Respublikos Prezidento konstitucinės kompetencijos pasikeitimą (Konstitucinio Teismo 1999 m. gruodžio 21 d., 2006 m. gegužės 9 d. nutarimai, 2009 m. gegužės 15 d. sprendimas).

Taigi Respublikos Prezidentas turi ir tokius konstitucinius įgaliojimus, kuriuos įgyvendindamas jis gali daryti didelę įtaką kitoms valstybės valdžią vykdančioms institucijoms – Seimui, vykdančiam įstatymų leidžiamąją valdžią, taip pat Vyriausybei – vykdomosios valdžios institucijai; Respublikos Prezidentas – valstybės vadovas taip pat turi reikšmingus konstitucinius įgaliojimus formuojant teisminę valdžią. Nuo to, kaip Respublikos Prezidentas – valstybės vadovas įgyvendina jam Konstitucijoje numatytus įgaliojimus, nemažai priklauso ir kitų valstybės valdžios institucijų funkcionavimas (Konstitucinio Teismo 2004 m. gegužės 25 d. nutarimas).

Įstatymuose gali būti suformuluoti papildomi Respublikos Prezidento įgaliojimai, tačiau tokių naujų funkcijų pobūdis neturi disonuoti ar konkuruoti su konstituciniais Respublikos Prezidento įgaliojimais, prieštarauti konstituciniam Lietuvos valstybės vadovo statusui (Konstitucinio Teismo 1999 m. kovo 4 d. nutarimas).

Respublikos Prezidentui, kaip valstybės vadovui, pagal Konstituciją kyla pareiga įgyvendinant jam Konstitucijoje ir įstatymuose nustatytus įgaliojimus veikti taip, kad būtų palaikoma darni sąveika tarp valstybės valdžią vykdančių institucijų, kad Lietuvos Respublikos piliečiai – valstybinė bendruomenė galėtų pasitikėti Respublikos Prezidento – valstybės vadovo institucija, kad Lietuvos valstybei būtų tinkamai atstovaujama santykiuose su kitomis valstybėmis, su tarptautinėmis organizacijomis, kad Lietuvos valstybė galėtų deramai atlikti savo tarptautinius įsipareigojimus ir būtų užtikrinta, kad kiti tarptautinių santykių subjektai (užsienio valstybės, tarptautinės organizacijos ir kt.) galės deramai atlikti savo įsipareigojimus Lietuvos valstybei. Deramas šios Respublikos Prezidento – valstybės vadovo konstitucinės pareigos vykdymas yra būtina piliečių pasitikėjimo pačia Lietuvos valstybe, kaip bendru visos visuomenės gėriu, ir jos institutais sąlyga, kartu ir kitų tarptautinių santykių subjektų pasitikėjimo Lietuvos valstybe sąlyga (Konstitucinio Teismo 2004 m. gegužės 25 d. nutarimas).

Respublikos Prezidentas, įgyvendindamas jam nustatytus įgaliojimus, negali veikti turėdamas tokių tikslų ir interesų, kurie nesuderinami su Konstitucija ir įstatymais, su viešaisiais interesais (Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimas, 2004 m. kovo 31 d. išvada, 2004 m. gegužės 25 d. nutarimas).

Respublikos Prezidento įgaliojimai skirti ir atleisti valstybės pareigūnus (Konstitucijos 84 straipsnio 10 punktas)

Konstitucinio Teismo 2010 m. gegužės 13 d. nutarimas

Konstitucijos 84 straipsnio 10 punkte nustatyta, kad Respublikos Prezidentas nustatyta tvarka skiria ir atleidžia įstatymų numatytus valstybės pareigūnus.

<...> Konstitucijos 84 straipsnio 10 punkte įtvirtinti Respublikos Prezidento įgaliojimai reiškia, kad įstatymų leidėjas gali nustatyti, kokius valstybės pareigūnus skiria ir atleidžia Respublikos Prezidentas, taip pat turi nustatyti tokių pareigūnų skyrimo ir atleidimo iš pareigų pagrindus. Pagal Konstitucijos 84 straipsnio 10 punktą įstatymuose turi būti nustatyti Respublikos Prezidento skiriamiems valstybės pareigūnams keliami reikalavimai, *inter alia* etinio bei moralinio pobūdžio reikalavimai: valstybės pareigūno reputacija turi būti nepriekaištinga; valstybės pareigūno elgesys – tiek susijęs su tiesioginiu pareigų atlikimu, tiek su jo veikla, kuri nėra susijusi su jo pareigomis, – neturi diskredituoti valstybės pareigūno vardo, valstybės institucijos, kurioje jis atlieka pareigas, autoriteto.

Konstatuotina, kad Respublikos Prezidentas, įgyvendindamas Konstitucijos 84 straipsnio 10 punkte įtvirtintus įgaliojimus skirti įstatyme numatytus valstybės pareigūnus, gali pasirinkti (laikydamasis savo skiriamiems valstybės pareigūnams įstatymuose keliamų reikalavimų), kokį asmenį skirti valstybės pareigūnu, o atitinkamoms institucijoms ar pareigūnams nustatyta tvarka pasiūlius tam tikrą asmenį skirti valstybės pareigūnu – spręsti, ar tas asmuo yra tinkamas eiti atitinkamas valstybės pareigūno pareigas, į kurias pagal įstatymą skiria Respublikos Prezidentas. Įstatymų leidėjas, nustatydamas minėtų valstybės pareigūnų atleidimo iš pareigų pagrindus, turi paisyti konstitucinio teisinės valstybės principo, *inter alia* reiškiančio, kad valstybės pareigūnai, kurie pažeidžia Konstituciją ir įstatymus, asmeninius ar grupinius interesus iškelia aukščiau visuomenės interesų, savo veiksmais diskredituoja valstybės valdžią, įstatymų nustatyta tvarka turi būti patraukti teisinės atsakomybės. Konstitucija netoleruoja tokios teisinės ir faktinės situacijos, kai valstybės pareigūnai,

kiti visuomenei ir valstybei reikšmingus sprendimus priimančios asmenys, kurie nustatyta tvarka pripažinti supriešinusiais viešuosius ir privačius interesus, veikusiais tikslais, nesuderinamais su viešaisiais interesais, asmeninius ar grupinius interesus išskėlusiais aukščiau visuomenės ir valstybės interesų, diskreditavusiais pareigūno vardą, nebūtų traukiami teisinės atsakomybės, *inter alia* atleidžiami iš einamųjų pareigų.

Konstitucijos 84 straipsnio 10 punktas reiškia ir tai, kad Respublikos Prezidentas, skirdamas ir atleisdamas įstatymų numatytus valstybės pareigūnus, turi laikytis įstatymuose nustatytą valstybės pareigūnų atleidimo pagrindų, įstatymuose ir (arba) kituose teisės aktuose nustatytos valstybės pareigūnų skyrimo ir atleidimo tvarkos. Tokie reikalavimai taip pat kyla iš Konstitucijos 5 straipsnio 2 dalies, kurioje nustatyta, kad valdžios galios riboja Konstitucija, Konstitucijos 77 straipsnio 2 dalies, kurioje *inter alia* nustatyta, kad Respublikos Prezidentas daro visa, kas jam pavesta Konstitucijos ir įstatymų, konstitucinio teisinės valstybės principo, suponuojančio teisės aktų hierarchiją.

<...>

<...> įstatymų leidėjas, reguliuodamas santykius, susijusius su asmenų, *inter alia* valstybės pareigūnų, skyrimu ir atleidimu iš pareigų, turi nustatyti aiškų, darnų teisinį reguliavimą, kad nebūtų galima jo aiškinti nevienodai.

Respublikos Prezidento imunitetas (Konstitucijos 86 straipsnio 1 dalis)

Konstitucinio Teismo 2010 m. gegužės 28 d. nutarimas

<...> pagal Konstituciją tik Respublikos Prezidentas turi imunitetą ne tik nuo baudžiamosios, bet ir nuo administracinės atsakomybės: kol eina savo pareigas, jis negali būti suimtas, patrauktas baudžiamojon ar administracinėn atsakomybėn (Konstitucijos 86 straipsnio 1 dalis). Konstitucinis Teismas savo 2000 m. gegužės 8 d. nutarime konstatavo, kad Respublikos Prezidento, kaip valstybės vadovo, teisinis statusas yra individualus, jis skiriasi nuo visų kitų piliečių teisinio statuso.

Respublikos Prezidento įgaliojimai skirti valstybinius apdovanojimus (Konstitucijos 84 straipsnio 22 punktas) (plačiau apie valstybinius apdovanojimus žr. 4. Valstybė ir jos institucijos, 4.5. Valstybiniai apdovanojimai)

Konstitucinio Teismo 2010 m. rugsėjo 7 d. nutarimas

Konstitucinio valstybinių apdovanojimų instituto pagrindai įtvirtinti *inter alia* Konstitucijos <...> 84 straipsnio 22 punkte.

<...>

Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkte nustatyta, kad Respublikos Prezidentas skiria valstybinius apdovanojimus.

Aiškinant Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkte įtvirtintą Respublikos Prezidento įgaliojimą skirti valstybinius apdovanojimus kartu su Konstitucijos 85 straipsnio nuostata „Respublikos Prezidentas, įgyvendindamas jam suteiktus įgaliojimus, leidžia aktus-dekretus. Kad Respublikos Prezidento dekretai, nurodyti Konstitucijos 84 straipsnio 3, 15, 17 ir 21 punktuose turėtų galią, jie privalo būti pasirašyti Ministro Pirmininko arba atitinkamo ministro“ konstatuotina, kad pagal Konstituciją Respublikos Prezidentas Seimo įstatymu įsteigtus valstybės apdovanojimus skiria leisdamas dekretus, kurių galia nėra saistoma nei Ministro Pirmininko, nei atitinkamo ministro pritarimu jiems.

Konstitucinio valstybinių apdovanojimų instituto turinys atitinkama apimtimi yra atskleistas Konstitucinio Teismo 2006 m. gegužės 12 d. nutarime. Šiame Konstitucinio Teismo nutarime *inter alia* konstatuota:

<...>

– apdovanojimas kuriuo nors valstybiniu apdovanojimu – tai ne asmens, tegul ir turinčio neabejotinų nuopelnų Lietuvai, teisės ar teisėto lūkesčio įgyvendinimas, bet toks jo nuopelnų Lietuvai įvertinimas, kuris priklauso nuo Respublikos Prezidento nuožiūros ir valios;

– Respublikos Prezidentas turi gana didelę nuožiūros laisvę spręsti, ar pateiktą asmenį apdovanoti. Pabrėžtina, kad Konstitucijoje nėra nustatytos Respublikos Prezidento pareigos kurį nors asmenį ar asmenis (už kokius nors nuopelnus) apdovanoti kokiu nors valstybiniu apdovanojimu, tačiau skirdamas valstybinius apdovanojimus Respublikos Prezidentas turi paisyti *inter alia* Konstitucijos 82 straipsnyje įtvirtintų reikalavimų sąžiningai eiti savo pareigas ir būti visiems lygiai teisingam.

<...> konstitucinis valstybės apdovanojimų institutas atitinkama apimtimi susijęs su Konstitucijos 84 straipsnio 1 punkte įtvirtintu Respublikos Prezidento įgaliojimu spręsti pagrindinius užsienio politikos klausimus.

Kaip konstatuota Konstitucinio Teismo 2006 m. gegužės 12 d. nutarime, pagal tarptautinius papročius, diplomatinį protokolą, t. y. pagal susiklosčiusią tarptautinę praktiką, valstybiniais apdovanojimais gali būti apdovanojami užsienio valstybių piliėčiai (*inter alia* valstybių vadovai bei aukštieji pareigūnai), šitaip parodant ypatingą pagarbą jų valstybei bei jiems patiems ir siekiant puoselėti abipusiai naudingus Lietuvos valstybės santykius su kitomis valstybėmis.

<...>

<...> įstatymų leidėjas, nustatydamas, kokia tvarka asmuo teikiamas valstybiniam apdovanojimui, negali paneigti Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkte įtvirtinto Respublikos Prezidento įgaliojimo skirti valstybinius apdovanojimus.

Įstatymų leidėjas, reguliuodamas santykius, susijusius su valstybės apdovanojimų skyrimo tvarka, *inter alia* įtvirtindamas atitinkamų subjektų (*inter alia* ministrų) įgaliojimus pateikti (pristatyti) asmenis apdovanoti valstybiniais apdovanojimais arba nustatydamas valstybės apdovanojimų skyrimo klausimų svarstymo tam tikrose institucijose tvarką, negali nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuris paneigtų iš Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkto kylantį Respublikos Prezidento įgaliojimą skirti valstybinius apdovanojimus.

Nurodytų Respublikos Prezidento įgaliojimų šioje srityje pakeitimas ar apribojimas, taip pat tokios šių įgaliojimų įgyvendinimo tvarkos nustatymas, kai Respublikos Prezidento veiksmai būtų saistomi Konstitucijoje nenumatytų institucijų ar pareigūnų sprendimų, reikštų Respublikos Prezidento konstitucinės kompetencijos pasikeitimą.

<...>

<...> Respublikos Prezidentas, skirdamas valstybinius apdovanojimus, yra saistomas ir konstitucinio atsakingo valdymo principo.

<...>

<...> Respublikos Prezidentas, įgyvendindamas Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkte įtvirtintą įgaliojimą skirti valstybinius apdovanojimus ir dėl to išleisdamas dekretą, yra saistomas iš konstitucinio teisinės valstybės principo kylančio reikalavimo *inter alia* skirti tik tokius valstybinius apdovanojimus, kurie yra nustatyti įstatyme.

Respublikos Prezidento pareiga būti visiems lygiai teisingam (Konstitucijos 82 straipsnio 1 dalis)

Konstitucinio Teismo 2010 m. rugsėjo 7 d. nutarimas

Kaip konstatuota Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d. nutarime, Konstitucijos 82 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas reikalavimas, kad Respublikos Prezidentas turi būti visiems lygiai teisingas, atsižvelgiant į Konstitucijos 77 straipsnio 2 dalies nuostatą, kad

Respublikos Prezidentas daro visa, kas jam pavesta Konstitucijos ir įstatymų, reiškia, kad Respublikos Prezidentas, įgyvendindamas jam Konstitucijoje ir įstatymuose nustatytus įgaliojimus, turi vadovautis tik Konstitucija ir įstatymais, negali jų pažeisti, kad Respublikos Prezidentas turi veikti vadovaudamasis tik Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, kad Respublikos Prezidentas, įgyvendindamas jam nustatytus įgaliojimus, negali veikti turėdamas tokių tikslų ir interesų, kurie nesuderinami su Konstitucija ir įstatymais, su viešaisiais interesais. Konstitucinis reikalavimas būti visiems lygiai teisingam įpareigoja Respublikos Prezidentą veikti taip, kad nekiltų konfliktas tarp Respublikos Prezidento, kaip asmens, privačių interesų ir jo, kaip valstybės vadovo, konstitucinės pareigos atstovauti Lietuvos valstybei, vadovautis tik Tautos ir Lietuvos valstybės interesais.

Respublikos Prezidento įgaliojimai valstybės gynimo srityje (Konstitucijos 84 straipsnio 16 punktą, 142 straipsnio 2 dalis); Respublikos Prezidento, kaip vyriausiojo valstybės ginkluotųjų pajėgų vado, įgaliojimai (Konstitucijos 140 straipsnio 2 dalis) (plačiau apie valstybės gynimą žr. 13. Užsienio politika ir valstybės gynimas, 13.2. Valstybės gynimas)

Konstitucinio Teismo 2011 m. kovo 15 d. nutarimas

Konstitucijos 84 straipsnio, kuriame įtvirtintas Respublikos Prezidento konstitucinių įgaliojimų sąrašas, 16 punkte nustatyta, kad „Respublikos Prezidentas <...> ginkluoto užpuolimo, gresiančio valstybės suverenumui ar teritorijos vientisumui, atveju priima sprendimus dėl gynybos nuo ginkluotos agresijos, karo padėties įvedimo, taip pat dėl mobilizacijos ir pateikia šiuos sprendimus tvirtinti artimiausiam Seimo posėdžiui“.

Konstitucijos 84 straipsnio 16 punkte įtvirtinti Respublikos Prezidento įgaliojimai yra sukonkretinti Konstitucijos 142 straipsnio 2 dalyje, kurioje nustatyta: „Ginkluoto užpuolimo atveju, kai kyla grėsmė valstybės suverenumui ar teritorijos vientisumui, Respublikos Prezidentas nedelsdamas priima sprendimą dėl gynybos nuo ginkluotos agresijos, įveda karo padėtį visoje Valstybėje ar jos dalyje, skelbia mobilizaciją ir teikia šiuos sprendimus tvirtinti artimiausiam Seimo posėdžiui, o tarp Seimo sesijų – nedelsdamas šaukia neeilinę Seimo sesiją. Seimas patvirtina arba panaikina Respublikos Prezidento sprendimą.“

<...> pagal Konstitucijos 142 straipsnio 2 dalyje nustatytą teisinį reguliavimą ginkluoto užpuolimo atveju, kai kyla grėsmė valstybės suverenumui ar teritorijos vientisumui, Respublikos Prezidento nedelsiant priimtas sprendimas dėl gynybos nuo ginkluotos agresijos, karo padėties visoje valstybėje ar jos dalyje įvedimo, mobilizacijos skelbimo įgyja teisinę galią nuo jo priėmimo, tačiau šį sprendimą Respublikos Prezidentas turi teikti tvirtinti artimiausiam Seimo posėdžiui (tarp Seimo sesijų – tuo tikslu nedelsiant šaukti neeilinę Seimo sesiją), o Seimas turi teisę patvirtinti arba panaikinti Respublikos Prezidento sprendimą.

Šiame kontekste pažymėtina, kad iš Konstitucijos 140 straipsnio 2 dalies, kurioje nustatyta, kad vyriausiasis valstybės ginkluotųjų pajėgų vadas yra Respublikos Prezidentas, kyla specifiniai Respublikos Prezidento konstituciniai įgaliojimai, *inter alia* susiję su nustatytais Konstitucijos 142 straipsnio 2 dalyje. Šie specifiniai Respublikos Prezidento, kaip vyriausiojo ginkluotųjų pajėgų vado, konstituciniai įgaliojimai pagal Konstituciją, *inter alia* jos 5 straipsnio 2 dalies nuostatą, kad valdžios galias riboja Konstitucija, įstatymu ar kitu teisės aktu negali būti suteikti jokiam kitam subjektui.

Pagal Konstitucijos 77 straipsnio 2 dalį Respublikos Prezidentas daro visa tai, kas jam pavesta Konstitucijos ir įstatymų.

Taigi Konstitucijos 84 straipsnyje įtvirtintų Respublikos Prezidento įgaliojimų sąrašas nėra baigtinis.

Vadinasi, įstatymų leidėjas gali įtvirtinti ir tokius Konstitucijoje *expressis verbis* nurodytus Respublikos Prezidento įgaliojimus, kurie atitinka Respublikos Prezidento, kaip ginkluotųjų pajėgų vado, konstitucinį teisinį statusą.

<...>

<...> pagal Konstituciją, *inter alia* jos 140 straipsnį, svarstant ir sprendžiant valstybės gynimo klausimus dalyvauja įvairios valstybės institucijos ir pareigūnai, *inter alia* svarbiausius valstybės gynybos klausimus svarstanti ir koordinuojanti Valstybės gynimo taryba (į kurią įeina Respublikos Prezidentas, Ministras Pirmininkas, Seimo Pirmininkas, krašto apsaugos ministras ir kariuomenės vadas), už valstybės ginkluotųjų pajėgų tvarkymą ir vadovavimą joms Seimui atsakinga Vyriausybė, krašto apsaugos ministras, kariuomenės vadas, tačiau sprendimus pagrindiniais valstybės gynimo klausimais priima dvi valstybės institucijos: Seimas ir Respublikos Prezidentas. Seimas įgaliotas priimti galutinius sprendimus įvesti karo padėtį, skelbti mobilizaciją ar demobilizaciją, priimti sprendimą panaudoti ginkluotąsias pajėgas, kai pririekia ginti Tėvynę arba vykdyti Lietuvos valstybės tarptautinius įsipareigojimus, o Respublikos Prezidentas ginkluoto užpuolimo atveju, kai kyla grėsmė valstybės suverenumui ar teritorijos vientisumui, turi įgaliojimus nedelsiant priimti tokius sprendimus (dėl gynybos nuo ginkluotos agresijos, karo padėties visoje valstybėje ar jos dalyje įvedimo, mobilizacijos skelbimo), kurie teikiama tvirtinti artimiausiam Seimo posėdžiui.

<...>

<...> įstatymuose negali būti nustatyta tokių Respublikos Prezidento įgaliojimų, kurie paneigtų kitų valstybės institucijų konstitucinius įgaliojimus <...>.

<...>

<...> įstatyme numatant valstybės nepriklausomybę ir saugumą užtikrinti tarptautiniu mastu (lygiu), turi būti paisoma *inter alia* Konstitucijos 142 straipsnyje nustatytos taisyklės, kad dvi valstybės institucijos yra konstituciškai įgalios priimti sprendimus pagrindiniais valstybės gynimo klausimais, t. y. Seimas priima galutinius sprendimus, o Respublikos Prezidentas nedelsdamas (grėsmės atveju) priima tokius sprendimus, kurie teikiami tvirtinti artimiausiam Seimo posėdžiui. Paisydamas šios Konstitucijos 142 straipsnyje įtvirtinto Seimo ir Respublikos Prezidento galių valstybės gynimo srityje atribojimo ir derinimo taisyklės, įstatymų leidėjas pagal Konstitucijos 140 straipsnio 2 dalį, kurioje nustatyta, kad vyriausiasis valstybės ginkluotųjų pajėgų vadas yra Respublikos Prezidentas, gali nustatyti ir tokį teisinį reguliavimą, pagal kurį Respublikos Prezidentas būtų įgaliotas nedelsdamas priimti sprendimą dėl gynybos nuo ginkluotos agresijos ne tik Konstitucijos 84 straipsnio 16 punkte, 142 straipsnio 2 dalyje numatyto ginkluoto užpuolimo, gresiančio valstybės suverenumui ar teritorijos vientisumui, atveju, bet ir Seimo ratifikuojamoje kolektyvinės gynybos sutartyje numatytu Lietuvos Respublikos ir jos sąjungininkės valstybės ginkluoto užpuolimo atveju, jeigu toks sprendimas nedelsiant turi būti teikiamas tvirtinti artimiausiam Seimo posėdžiui.

Įstatymų leidėjo įgaliojimai nustatyti reikalavimus asmeniui, kuris gali būti renkamas Respublikos Prezidentu (Konstitucijos 34 straipsnio 2 dalis)

Žr. 2. Asmens konstitucinis statusas, 2.3. Politinės teisės ir laisvės, 2.3.3. Rinkimų teisė, 2012 m. kovo 29 d. nutarimas.